

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Tiesību aktu kopums par ieguldījumiem inovācijā”

COM(2013) 494 final

COM(2013) 493 final – 2013/0232 (COD)

COM(2013) 495 final – 2013/0240 (NLE)

COM(2013) 496 final – 2013/0241 (NLE)

COM(2013) 497 final – 2013/0242 (COD)

COM(2013) 498 final – 2013/0243 (COD)

COM(2013) 500 final – 2013/0233 (COD)

COM(2013) 501 final – 2013/0234 (NLE)

COM(2013) 503 final – 2013/0237 (NLE)

COM(2013) 505 final – 2013/0244 (NLE)

COM(2013) 506 final – 2013/0245 (NLE)

(2014/C 170/10)

Ziņotājs: **Pezzini**Līdzziņotāja: **Batut**

Eiropas Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. panta pirmo daļu 2013. gada 29. jūlijā nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Publiskā un privātā sektora partnerības pamatprogrammā “Apvārsnis 2020” – iedarbīgs instruments vērienīgai inovācijai un izaugsmei Eiropā””

COM(2013) 494 final.

Eiropas Parlaments 2013. gada 10. septembrī un Padome 2013. gada 3. septembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 185. pantu un 188. panta otro daļu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Savienības dalību pētniecības un izstrādes programmā, kuras mērķis ir atbalstīt pētniecībā iesaistītus mazos un vidējos uzņēmumus un kuru kopīgi īsteno vairākas dalībvalstis”

COM(2013) 493 final – 2013/0232 (COD),

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Savienības dalību Eiropas metroloģijas inovācijas un pētniecības programmā, ko kopīgi īsteno vairākas dalībvalstis”

COM(2013) 497 final – 2013/0242 (COD),

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Savienības dalību otrajā Eiropas un jaunattīstības valstu klīnisko izmēģinājumu partnerības programmā, ko kopīgi īsteno vairākas dalībvalstis”

COM(2013) 498 final – 2013/0243 (COD),

un par tematu *“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Savienības dalību Aktīvas dzīves un interaktīvas automatizētas dzīvesvides pētniecības un izstrādes programmā, ko kopīgi īsteno vairākas dalībvalstis”*

COM(2013) 500 final – 2013/0233 (COD).

Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 187. pantu un 188. panta pirmo daļu 2013. gada 2. septembrī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Padomes regulai par kopuzņēmumu novatorisku zaļu jomā uzsāktās 2. ierosmes īstenošanai”

COM(2013) 495 final – 2013/0240 (NLE),

“Priekšlikums Padomes regulai par biorūpniecības kopuzņēmumu”

COM(2013) 496 final – 2013/0241 (NLE),

“Priekšlikums Padomes regulai par kopuzņēmumu ECSEL”

COM(2013) 501 final – 2013/0234 (NLE)

“Priekšlikums Padomes regulai par kopuzņēmumu “Clean Sky 2””

COM(2013) 505 final – 2013/0244 (NLE)

un par tematu *“Priekšlikums Padomes regulai par kopuzņēmumu “Kurināmā elementi un ūdeņradis 2””*

COM(2013) 506 final – 2013/0245 (NLE).

Padome 2013. gada 2. septembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 187. un 188. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Padomes regulai par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 219/2007, ar ko izveido Kopuzņēmumu, lai izstrādātu jaunas paaudzes Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības sistēmu (SESAR), attiecībā uz Kopuzņēmuma darbības termiņa pagarināšanu līdz 2024. gadam”

COM(2013) 503 final – 2013/0237 (NLE).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2013. gada 13. novembrī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 494. plenārajā sesijā, kas notika 2013. gada 10. un 11. decembrī (10. decembra sēdē), ar 105 balsīm par un 1 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) piekrīt, ka partnerības nodrošina daudzveidīgas priekšrocības un to potenciālu varētu izmantot vēl vairāk.

1.2. EESK uzskata, ka ir svarīgi ar programmas “Apvārsnis 2020” finansiālu atbalstu kvalitatīvi pilnveidot 10 ierosinātās iniciatīvas un nodrošināt tām sinerģiju, jo izmantoto instrumentu, formu un satura ziņā tās atšķiras no citiem partnerības veidiem.

1.3. EESK prasa nodrošināt iniciatīvām ilgtermiņa finansējumu un regulējuma stabilitāti, lai mazinātu augsta riska faktorus, kas tām ir raksturīgi, un veicinātu ES vispārējo mērķu – ilgtspējīgas attīstības, nodarbinātības un jaunu kvalificētu profesionālo profilu veidošanas – īstenošanu.

1.4. EESK uzskata, ka šādi instrumenti ir nozīmīgs līdzeklis, lai piesaistītu lielāku finansējumu ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā, jo tie ir elastīgi, vienkārši un nebirokrātiski, atvērti un pārredzami, ar sviras efektu attiecībā uz papildu finansējumu, kā arī ļauj aizvien vairāk iesaistīties maziem uzņēmumiem, jo īpaši mazāk labvēlīgos reģionos.

1.5. EESK uzskata, ka mērķiem jābūt izmērāmiem un vērstiem uz inovāciju un tās pārveidi par rūpniecības mērķiem un jaunām darba vietām, kā arī tiem jāiekļaujas kopējā vidējā termiņa un ilgtermiņa redzējumā līdzsvarotas un pārredzamas pārvaldības sistēmas ietvaros ar skaidriem tehniski zinātniskās un sociāli ekonomiskās efektivitātes rādītājiem.

1.6. Attiecībā uz institucionālajām publiskā un privātā sektora partnerībām (PPP) EESK iesaka lielāku uzmanību pievērst: mehānismiem, kas traucē iekšējas informācijas izmantošanu; sviras efekta nozīmes palielināšanai un visu veidu mazu uzņēmumu, tostarp sociālās ekonomikas veicināšanai programmās un projektos; spēcīgai komunikācijas politikai ar ieinteresēto pušu foruma aktīvu lomu kopuzņēmumos.

1.7. Attiecībā uz publiskā-publiskā sektora partnerībām (P2P) EESK uzskata, ka būtu lietderīgi, ja Eiropas pētniecības un inovācijas budžets palīdzētu līdzsvarotāk sadalīt Kopienas resursus, vairāk uzmanības veltot MVU ar augstu tehnoloģisko intensitāti, kā arī inovācijas medicīnas, zaļu un tādu tehnoloģiju jomā, kas veicina visu iedzīvotāju labklājību, bet jo sevišķi vecu cilvēku aktīvu dzīvi un aprūpi.

1.8. EESK aicina īstenot proaktīvu komunikācijas politiku attiecībā uz 10 īstenojamajām iniciatīvām un iesaka organizēt gadskārtējas konferences, kurās piedalītos organizētas pilsoniskās sabiedrības visas ieinteresētās puses un kurās varētu iepazīties ar gada ziņojumiem par sasniegtajiem rezultātiem un turpmākajām stratēģijām, kā arī praktiskām rokasgrāmatām vairākās valodās par viedu iesaistīšanos dažādos partnerības veidos, kas darbojas ES līmenī.

1.9. EESK iesaka Komisijai izstrādāt šādu proaktīvu politiku, tostarp arī iedibinot EESK balvu ekonomiskās un sociālās inovācijas jomā. Šajā nolūkā jāorientējas uz trim galvenajām mērķauditorijām: ieinteresētās zinātniskās aprindas un uzņēmumi; inovatīvo rezultātu lietotāji tirgū; visi ES iedzīvotāji, lai apmierinātu sabiedrības vajadzības, sevišķi nodarbinātības un apmācības jomā. EESK ierosina iedibināt ES balvu par inovāciju, ko piešķirtu par inovatīviem risinājumiem rūpniecības, ekonomikas un sociālajā jomā un kas būtiski palielinātu ES pievienotās vērtības atpazīstamību.

2. Vispārīga informācija par partnerībām

2.1. Programmā “Apvārsnis 2020” ir paredzēta publiskā un privātā sektora partnerību izveide tajās galvenajās nozarēs, kurās pētniecība un inovācija varētu palīdzēt

- īstenot Eiropas mērķus konkurētspējas jomā;
- risināt sabiedrībai svarīgus uzdevumus;
- labāk saskaņot ES atbalstu pētniecībai un inovācijai;
- piesaistīt lielākus rūpniecības ieguldījumus pētniecībā un inovācijā.

2.2. Jāprecizē, ka pētniecības un inovācijas jomā pastāv dažādi partnerības veidi.

- **Institucionālās PPP** LESD 187. panta (bijušā 171. panta) izpratnē – autonomas kopuzņēmums: novatoriskas zāles, kurināmā elementi un udeņradis, *Clean Sky*, biorūpniecība, elektroniskie komponenti un sistēmas, gaisa satiksmes pārvaldība.
- **Līgumiskās PPP**, kuru pamatā ir līgums (sprašanās memorands), kas nosaka stratēģiskos mērķus, indikatīvos budžetus un konsultāciju mehānismus: nākotnes rūpnīcas, energoefektīvas ēkas, ekoloģiski transportlīdzekļi, nākotnes internets, ilgtspējīga pārstrādes rūpniecība, robotika, fotonika, augstas veiktspējas skaitļošana.
- **Eiropas Tehnoloģiju platformas**, kas palīdz noteikt Eiropas inovāciju partnerības, Eiropas tehnoloģiju ierosmes, publiskā un privātā sektora partnerības, ERA-NET, zināšanu un inovāciju kopienas.
- **Publiskā un publiskā sektora partnerības (P2P)** pamatā 185. panta izpratnē ir līdzdalība programmās, kas ir kopējas dalībvalstīm un ES, kura savu kvotu finansē no programmas “Apvārsnis 2020”: sadarbība veselības aprūpes attīstības jomā, metroloģija, MVU, atbalsts aktīvai dzīvei.
- **Eiropas inovāciju partnerību (EIP)** sāka īstenot stratēģijas “Eiropa 2020” pamatiniciatīvā “Inovācijas savienība”: kopīga sadarbības platforma, ko vada koordinācijas grupa, kuras priekšgalā ir Eiropas komisārs vai komisāri, kas atbild par attiecīgajām jomām. Ir 3 šādas partnerības: izejvielu jomā, ilgtspējas un lauksaimniecības ražīguma jomā un aktīvām un veselīgām vecumdienām.
- **Zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK)**, kas tika izveidotas Eiropas Tehnoloģiju institūta (ETI) ietvaros, izcilības tīkli ap dažādu nozaru integrētām partnerībām: augstākā izglītība, tehnoloģija, pētniecība, rūpniecība un uzņēmējdarbība. Ir izveidotas trīs ZIK: *Climate-KIC*, *KIC InnoEnergy*, *EIT ICT Labs*. Noteiktas šādas tematiskās jomas: apstrādes rūpniecība, nākotnes pārtika, inovācija veselīgai dzīvei un aktīvām vecumdienām, izejvielas, droša un gudra sabiedrība, mobilitāte pilsētās.
- **Pārdomātas specializācijas partnerības (RIS3)** ir saistītas ar ES reģionālo politiku un struktūrfondiem, bet jo sevišķi ar reģionālo inovācijas stratēģiju pētniecības, inovācijas (tai skaitā sociālās un tehnoloģiskās inovācijas), tehnoloģiju nodošanas un informācijas tehnoloģiju izstrādes jomā saskaņā ar jaunajām kohēzijas pamatnostādņēm 2014.–2020. gadam.

2.3. Pieredze ar institucionālajām PPP, kas Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 1605/2002 185. panta izpratnē ir ES struktūras, rāda, ka vajadzētu pievienot citas kategorijas, lai palielinātu tādu instrumentu izvēli, kas privātā sektora partneriem būtu elastīgāki un pieejamāki salīdzinājumā ar ES iestādēm piemērotajiem instrumentiem.

2.4. Programmā “Apvārsnis 2020” paredzētās PPP var definēt kā inovatīvus finanšu instrumentus, kurus nosaka un īsteno atvērtā un pārredzamā veidā, pamatojoties uz neatkarīgu ekspertu veiktu novērtējumu. Partnerībām raksturīgas šādas iezīmes:

- būtiska pievienotā vērtība Eiropas līmenī;
- ietekme uz rūpniecības konkurētspēju un ilgtspējīgu izaugsmi;
- izvirzīto sociālo un ekonomisko mērķu kvalitāte, sevišķi nodarbinātības un apmācības jomā;
- visu partneru līdzsvarots ieguldījums, pamatojoties uz kopīgu redzējumu;
- skaidri definēta katra partnera loma;
- galvenie izpildes rādītāji;
- saskaņotība ar ES stratēģisko programmu pētniecības un inovācijas jomā;
- pareizas finanšu pārvaldības sistēma;
- spēja izraisīt sviras efektu jauniem ieguldījumiem;
- atvērta, pārredzama un iesaistoša pārvaldības sistēma arī maziem uzņēmumiem.

2.5. Pārbaudīts publiskā un privātā sektora sadarbības veids pētniecības un izstrādes jomā ir kopīgas tehnoloģiju ierosmes (KTI).

2.6. KTI ir radušās galvenokārt Eiropas tehnoloģiju platformās (ETP), par kurām EESK ir paudusi savu viedokli ⁽¹⁾, bet jo sevišķi tajās ETP, kur pašlaik pieejamie tradicionālie instrumenti pētniecības un izstrādes atbalstam nav pietiekami, lai sasniegtu stratēģiskajās programmās paredzētos mērķus.

2.7. EESK piekrīt, ka partnerības nodrošina daudzveidīgas priekšrocības un to potenciālu varētu izmantot vēl vairāk. Tāpēc Komiteja atzinīgi novērtēja “Komisijas ierosmi, īstenojot pamatiniciatīvu “Inovācijas savienība”, veidot un atbalstīt Eiropas inovācijas partnerības (EIP)”.

2.8. Turklāt EESK arī uzsvēra “stratēģijas “Eiropa 2020” izšķirošo nozīmi inovāciju jomā” un norādīja, ka “jauninājumi ne vienmēr ir lineāra procesa rezultāts [...], bet gan rodas dažādu sākotnējo apstākļu mijiedarbībā un savstarpējā ietekmē [...]” ⁽²⁾.

2.9. Kaut arī starp pētniecību un inovāciju pastāv cieša savstarpējā mijiedarbība, “inovācijas nedrīkst ietilpināt pētniecības kategorijā, tāpat kā pētniecību nedrīkst pakārtot inovācijām. Tā būtu Eiropas pamatvērtību kopuma noplicināšana kultūras jomā. ⁽³⁾”

2.10. EESK vēlreiz apliecina atbalstu sociālās inovācijas veicināšanai, jo sevišķi tādu ES finansēšanas programmu ietvaros kā struktūrfondi vai sociālo pārmaiņu un sociālās inovācijas programma, kas ir līdzeklis, lai sniegtu papildu atbalstu sociālo uzņēmumu finansēšanas spēju izvēšanai ⁽⁴⁾.

2.11. EESK ir uzsvērusi partnerības nozīmi Eiropas kā globāla pētniecības un inovācijas dalībnieka pievilcības vairošanā.

⁽¹⁾ OV C 299, 4.10.2012., 12. lpp.

⁽²⁾ OV C 318, 29.10.2011., 121. lpp.

⁽³⁾ Sk. 2. zemsvītras piezīmi.

⁽⁴⁾ OV C 143, 22.5.2012. 17. lpp.

2.12. EESK ir uzsvērusi atbalstu partnerībai, kas ļauj apvienot Eiropas un valsts publiskā un privātā sektora dalībniekus P2P un PPP⁽⁵⁾, lai risinātu galvenās sabiedrības problēmas un nostiprinātu ES konkurētspēju. Analīze, kas veikta, ņemot vērā:

- partnerību modeļus, kas tika izmēģināti Septītajā pamatprogrammā,
- Konkurētspējas un inovācijas programmu (CIP),
- Eiropas pētniecības telpu (EPT),
- inovācijas sabiedrības politikas satvaru,
- izmēģinājuma projektu “Aktīvas un veselīgas vecumdienas” (AHA),

liecina par ārkārtīgi pozitīviem aspektiem šajā sakarā⁽⁶⁾.

2.13. EESK atbalsta metodi, ar kādu Komisija izstrādājusi šos 10 priekšlikumus tiesību aktu kopumam par ieguldījumiem inovācijā, ņemot vērā sabiedrisko apspriešanu rezultātus, ietekmes novērtējumus un dažādus ceļvežus.

2.14. EESK 2013. gada 31. oktobrī rīkoja uzklaušanās sanāksmi par ierosināto iniciatīvu kopumu, kurā kupli piedalījās pilsoniskās sabiedrības ieinteresētās grupas, dažādu esošo kopuzņēmumu vadība, kā arī Komisijas pārstāvji.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1. EESK ar pārliecību atbalsta Komisijas iniciatīvu kopumu un uzskata, ka gan PPP priekšlikumi LESD 187. panta izpratnē, gan P2P priekšlikumi LESD 185. panta izpratnē ir spēcīgi instrumenti, lai pārvarētu lielos izaicinājumus, kas ietekmē Eiropas konkurētspēju un tās ilgtspējīgu ekonomisko un sociālo attīstību.

3.2. EESK uzskata, ka ir svarīgi noteikt, ciktāl **desmit iniciatīvas, kas saņem programmas “Apvārsnis 2020” finansiālo atbalstu**, izmantoto instrumentu, formu un saturu ziņā atšķiras no citiem partnerību veidiem; arī ja šo iniciatīvu mērķi dažkārt ir līdzīgi un/vai daļēji sakrīt, ir jāizvairās no dublēšanās, pārklāšanās un iespējamajiem konfliktiem, bet jāuzsver sinerģija un papildināmība ar citām iniciatīvām. Dalībvalstis nekādā gadījumā nav atbrīvotas no saviem pienākumiem tajās jomās, kas saistītas ar šīm partnerības iniciatīvām.

3.3. Komiteja uzsver: Eiropas Savienībai minētajām iniciatīvām ir jānodrošina pētniecības un inovācijas budžeta perspektīva un vienkāršota regulējuma stabilitāte, bet uzņēmumiem – pasākumi, lai mazinātu tām raksturīgos augsta riska elementus. Turklāt Komiteja uzskata, ka finanšu atbalsta pārdalei starp iniciatīvām vajadzētu būt līdzsvarotākai, lielāku uzmanību pievēršot interaktīvai automatizētai dzīvesvidei, lai atbalstītu aktīvu dzīvi, kā arī programmai, kas paredzēta augsto tehnoloģiju MVU.

3.4. Kas attiecas uz pašiem instrumentiem, tie ir svarīgs elements, lai nodrošinātu lielākus līdzekļus ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā, ar nosacījumu, ka tie ir elastīgi, vienkārši un nebirokrātiski, atvērti un pārredzami un ka tiek risinātas problēmas saistībā ar līdzsvaru un/vai iespējamo konfliktu starp konkurences noteikumiem un inovācijas veicināšanu, kā arī starp intelektuālā īpašuma aizsardzību, rezultātu izplatīšanu un brīvu piekļuvi tiem ar mērķi padarīt labāku iedzīvotājiem – nodokļu maksātājiem sniegto galapakalpojumu.

3.5. EESK īpaši atgādina, ka “arī turpmāk jānodrošina pētnieku autortiesību un intelektuālā īpašuma aizsardzība” un ka “[...] it īpaši, ja ir globāla simetrija starp Eiropu un ārpus Eiropas esošam valstīm, varētu būt lietderīga brīva piekļuve tiem datiem, uz kuriem balstītas brīvi pieejamas publikācijas [...]”⁽⁷⁾.

3.6. EESK uzskata, ka mērķiem jābūt izmērāmiem un cieši saistītiem ne vien ar nozares rūpniecības stratēģiju, bet galvenokārt ar sabiedrības un ilgtspējīgas ekonomiskās un sociālās attīstības problēmu risināšanu, jo sevišķi nodarbinātības jomā; minētajiem mērķiem jāiekļaujas kopējā vidēja termiņa un ilgtermiņa redzējumā līdzsvarotas un pārredzamas pārvaldības sistēmas ietvaros ar skaidriem un nepārprotamiem tehniski zinātniskās un sociāli ekonomiskās efektivitātes rādītājiem.

⁽⁵⁾ P2P partnerību piemēri: ERA-NET un ERA-NET Plus, iniciatīvas, kuru pamatā ir bijušais 185. pants un kopīga plānošana (KP). Savukārt kā piemēru PPP pētniecības un izstrādes jomā var minēt KTI un nākotnes internetu.

⁽⁶⁾ OV C 229, 31.7.2012., 39. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 76, 14.3.2013., 48. lpp.

3.7. Pozitīvi vērtējot pieredzi ar PPP kā instrumentu, ar ko kombinēt dažādus finansējuma avotus, EESK aicina radikāli vienkāršot izmaksu segšanas modeļus, lai uzlabotu modeļa uzticamību, samazinātu saņēmēju izdevumu deklarācijās pieļauto pārkāpumu risku, vienkāršotu projekta grāmatvedību, atteiktos no posmiem, kas pārbaudē nav obligāti nepieciešami, tādējādi atvieglojot un paātrinot piemērošanas procesu.

3.8. Lai nodrošinātu taisnīgus nosacījumus visiem uzņēmumiem, kas darbojas iekšējā tirgū, EESK uzskata, ka finansējums, kas no programmas "Apvārsnis 2020" tiek piešķirts PPP un P2P, ir jāparedz, ievērojot regulējumu valsts atbalsta jomā, lai tādējādi nodrošinātu publisko izdevumu efektivitāti un novērstu tirgus kropļojumus, kā arī visu ētikas prasību ievērošanu.

3.9. EESK uzskata, ka, veidojot PPP, jo īpaši jāparedz tādi nosacījumi, kas ļauj nodrošināt faktiskas konkurenci labvēlīgas vides saglabāšanu un garantē jauniem uzņēmumiem iespēju iekļauties jebkurā brīdī, kā arī to, ka programmās un projektos regulāri tiek iekļautas galalietotāju grupas.

3.10. EESK uzskata, ka ir jāatzīst intelektuālā īpašuma tiesību nozīme. Jo sevišķi ir jāmudina slēgt nolīgumus par patentu kopīgu izmantošanu, lai būtu iespējams kopīgi izmantot zinātniskos datus un stiprinātu sadarbību un pētniecību īpašās tehnoloģiskās jomās, izvairoties no "patentu biezokņa" ⁽⁸⁾.

3.11. EESK iesaka izstrādāt rokasgrāmatu galalietotājiem, kurā būtu iekļauti daudzie Kopienas instrumenti inovācijas veicināšanai un dažādi partnerību veidi, kopīgās iniciatīvas, pamatiniciatīvas, zināšanu kopienas, platformas un citi līdzīgi Kopienas pasākumi pētniecības un inovācijas jomā. Turklāt transversalitātes ieviešana palielinātu ieguldījumus (sk. nanotehnoloģijas un vecu cilvēku aprūpe) un ļautu vairāk iesaistīt visus uzņēmumu veidus.

3.12. EESK uzskata, ka visa pasākumu, sinerģijas un Kopienas politikas sistēma, sākot no pētniecības un inovācijas politikas līdz pat reģionālajai un kohēzijas politikai, jāpadara lietotājdraudzīgāka un pārredzamāka, sevišķi MVU, mazākām organizācijām un sociālajai ekonomikai.

3.13. Tāpat EESK uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt visa tiesību aktu kopuma un ar to saistīto vai iespējami saistāmo iniciatīvu un instrumentu atpazīstamību, popularizēšanu, tostarp arī vairākās valodās, izmantojot aktīvu komunikācijas politiku, gadskārtējas konferences, kurās piedalītos organizētas pilsoniskās sabiedrības visas ieinteresētās puses un kurās varētu iepazīties ar gada ziņojumiem par sasniegtajiem rezultātiem un turpmākajām stratēģijām.

3.14. Ņemot vērā nozīmīgos piešķirtos resursus, kā arī situāciju un reālo vajadzību daudzveidību dalībvalstīs, EESK iesaka izstrādāt komunikācijas politiku, kas būtu paredzēta šādām četrām mērķgrupām:

- zinātnes kopienām un dažāda veida un lieluma uzņēmumiem;
- mazo un vidējo uzņēmumu, kā arī sociālās ekonomikas sektoram;
- dažādu nozaru galalietotājiem, izmantojot strukturētu dialogu ar to pārstāvjiem, kurā būtu lietderīgi iesaistīt arī EESK;
- iedzīvotājiem – nodokļu maksātājiem kopumā, lai informētu viņus par Kopienas pētniecības un inovācijas rezultātiem un iespējamajiem novatoriskiem pielietojumiem.

3.15. EESK uzskata, ka varētu nodibināt EESK balvu par ekonomikas un sociālu inovāciju, lai novērtētu rezultātus, kas, izmantojot 10 ierosinātās partnerības, dažādās jomās sasniegti 28 dalībvalstīs sadarbībā ar kopuzņēmumu statūtos paredzētajiem ieinteresēto pušu forumiem. EESK aicina Komisiju no savas puses izvērst plašu kampaņu informētības palielināšanai un izglītošanai publiskās un privātās partnerības jomā.

4. Īpašas piezīmes

4.1. EESK atzinīgi vērtē to, ka iezīmējas skaidra tendence vairāk izmantot PPP tādās jomās kā sabiedrības veselība, *Clean Sky*, gaisa telpas pārvaldība, elektronika un informātika, kurināmā elementi un ūdeņradis. Tomēr Komiteja brīdina, ka ir vajadzīga sinerģija ar dažādiem partneriem un esošām iniciatīvām citās ES politikas jomās.

⁽⁸⁾ OV C 68, 6.3.2012., 28. lpp.

4.2. Attiecībā uz novatorisku zāļu iniciatīvu EESK iesaka vairāk uzmanības veltīt tādu zāļu izstrādei, kas būtu pieejamas iedzīvotāju visnabadzīgākajiem slāņiem un kas jālieto ilgstoši vai sakarā ar retām slimībām. Turklāt EESK iesaka par vienu no prioritātēm noteikt Eiropas pētniecības produkcijas laišanu tirgū ES, kā arī izstrādāt noteikumus cenai par gramu aktīvas vielas, kuros būtu ņemtas vērā dalībvalstu budžetu un sociālās apdrošināšanas sistēmu grūtības.

4.3. Attiecībā uz iniciatīvu “kurināmā elementi un ūdeņradis” (FCH 2) EESK uzskata, ka īpaši svarīgi kā vienu no mērķiem ir iekļaut nulles līmeņa oglekļa emisiju tehnoloģiju izstrādi ūdeņraža ieguvei.

4.4. Iniciatīvā *Clean Sky* lielāka nozīme jāpiešķir minēto demonstrējumu projektu rezultātu, tostarp arī rezultātu, kas pašlaik tiek iegūti, ietekmei, kā arī risku pārvaldības rezultātu ietekmei uz drošību un vidi PPP “Vienota gaisa telpa” ietvaros.

4.5. Saistībā ar biorūpniecības attīstības iniciatīvu, kas balstīta uz bioloģiskiem materiāliem, bioloģiskās lauksaimniecības materiāliem un biomateriāliem, jānodrošina, lai šīs tehnoloģijas būtu pilnībā nekaitīgas visiem dzīvajiem organismiem, videi, neapdraudētu lauksaimniecības pārtikas ražošanas ilgtspēju, kā arī ievērotu piesardzības principu. EESK cer, ka šai iniciatīvai būs pozitīvi konkrēti un jūtami rezultāti.

4.6. Programmas “Apvārsnis 2020” ievērojamais atbalsts, tostarp arī finansiālais, kas paredzēts iniciatīvai *ECSEL* digitālo tehnoloģiju un nanoelektronikas jomā, būtu jāsaista ar konkrētiem ieguvumiem iedzīvotājiem – nodokļu maksātājiem attiecībā uz lietotājdraudzīgāku un lētāku piekļuvi šīm tehnoloģijām⁽⁹⁾.

4.7. EESK pārliecinoši atbalsta arī četras P2P iniciatīvas, bet uzsver, ka īpaši svarīgas ir divas no tām. Komiteja aicina stiprināt turpmāk minētās divas iniciatīvas, arī palielinot tām paredzētos resursus:

- iniciatīvu *Eurostar*, ņemot vērā pozitīvos rezultātus, kas ir sasniegti, atbalstot MVU piekļuvi pētniecībai, tehnoloģiju izstrādei un inovācijai Eiropas pētniecības telpas (EPT) ietvaros;
- aktīvas dzīves un interaktīvas automatizētas dzīvesvides Eiropas programmu (AAL), lai apmierinātu pieaugošas vajadzības pēc cilvēka un visas Eiropas sabiedrības veselīgas attīstības.

4.8. Attiecībā uz AAL programmu EESK jo īpaši iesaka ņemt vērā atšķirīgās situācijas dalībvalstīs, arī saistībā ar šo problēmjaudājumu saasināšanās varbūtību sakarā ar demogrāfisko attīstību līdz 2024. gadam un turpmāk. ES finansējuma līmeni salīdzinājumā ar Septītās pamatprogrammas līmeni vajadzētu ievērojami palielināt, un, izveidojot *ad hoc* komiteju, jāņem vērā pilsoniskās sabiedrības dažādu pārstāvības grupu turpmākie viedokļi.

4.9. Lai paātrinātu attīstību un palielinātu darba vietu un kvalificētāku profesionālo profilu radīšanas iespējas, EESK iesaka šīs institucionālās partnerības izvērst ciešā sinerģijā un saskaņā ar citiem līdzīgiem pasākumiem, kas ir paredzēti rūpniecības politikas un pārdomātas specializācijas pamatiniciatīvā, kohēzijas politikā un reģionālajās inovācijas stratēģijās.

4.10. Attiecībā uz līdzdalību metroloģijas programmā EESK atsaucas uz savu atzinumu šajā jautājumā⁽¹⁰⁾ un iesaka palielināt atbalstu, arī finansiālo, mazu uzņēmumu un lietotāju grupu līdzdalībai; savukārt, runājot par Eiropas un jaunattīstības valstu partnerību, EESK norāda uz atzinumu par ES un Āfriku⁽¹¹⁾ un īpaši iesaka neignorēt šobrīd pētītu slimību atgriešanos Eiropā, kā arī uzraudzīt ētikas principu pilnīgu ievērošanu protokolos.

Briselē, 2013. gada 10. decembrī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Henri MALOSSE

⁽⁹⁾ Sk. atzinumu CESE 4345/2013, 24.10.2013.

⁽¹⁰⁾ OV C 228, 22.9.2009., 69. lpp.

⁽¹¹⁾ OV C 77, 31.3.2009., 148. lpp.